

TOIMINTAKERTOMUS 2023

Vetovoimaisen
metropolin
kilpailukykyinen
KUUMA-seutu

kuuma.fi

SISÄLTÖ

1.	TOIMINTAYMPÄRISTÖN JA KUUMA-ALUEEN YLEINEN KEHITYS	4
2.	KUUMA-SEUTU LIIKELAITOKSEN YHDESTOISTA TOIMINTAVUOSI	6
	2.1. Toimintavuoden keskeiset asiat	6
	2.2. Henkilöstö ja toimitilat 2023	7
3.	TILIKAUDEN TULOS, TOIMINNAN RAHOITUS JA SISÄINEN VALVONTA	8
4.	TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINTA VUONNA 2023	9
	4.1. KUUMA-johtokunta 2023	9
	4.2. KUUMA-seudun perustoiminta 2023	10
	4.3. KUUMA-seudun yhteistyön koordinointi	10
	4.3.1. MAL 2023 -suunnittelu	11
	4.3.2. Uusimaa-kaava 2050	11
	4.3.3. Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (Liikenne 12)	12
	4.3.4. Valtion väyläverkon investointiohjelma	12
	4.4. KUUMA-komissio 2023	13
	4.5. Yhteistyöjohtajan viranhaltijapäätökset	14
	4.6. KUUMA-seudun viestintä, tapahtumat ja tiedotteet 2023	14
5.	HANKETOIMINTA 2023	16
	5.1. HRI – Helsinki Ring of Industry -liiketoimintaekosysteemi	16
	5.3. NUOTTA-HANKE	18
6.	KUUMA-TYÖRYHMÄT 2023	20
	6.1. Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä (KIKY)	20
	6.2. Kaavoitusryhmä	20
	6.3. Asuntoryhmä	21
	6.4. Liikenneryhmä	22
	6.5. Ilmastoryhmä	23
	6.6. Nuorten KUUMA	23

KUUMA-YHTEISTYÖ

Keski-Uudenmaan kunnat Tuusula, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä ja Nurmijärvi aloittivat aiempaa laajemman yhteistyön vuonna 2002. Pornainen liittyi KUUMA-seutuun vuonna 2005 ja Sipoo, Kirkkonummi, Vihti ja Hyvinkää puolestaan tulivat mukaan vuonna 2011. KUUMA-kuntaryhmän yhteenlaskettu väkiluku on tällä hetkellä yli 330 000 asukasta. KUUMA-kunnat muodostavat yhdessä pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa Helsingin seudun.

KUUMA-yhteistyön päämääränä oli strateginen kumppanuus, jolla tavoiteltiin menestystä kilpailukyvyssä suhteessa muihin seutuihin. KUUMA-seudun nimellä profiloitunut kuntaryhmä halusi päästä mukaan päätöksentekoprosesseihin ja tehostaa yhteistä edunvalvontaa. Kunnat halusivat myös vahvistaa identiteettiään suhteessa pääkaupunkiseutuun.

KUUMA-yhteistyö on vuosien kuluessa täyttänyt useita sille yhdessä asetettuja tavoitteita. KUUMA-seutu tunnustetaan keskeiseksi neuvottelukumppaniksi erityisesti Helsingin seudun, mutta myös koko Uudenmaan kehittämissuunnitelmissa. Eräs merkittävimmistä yhteisen suunnittelun ja sopimisen ilmentymistä on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteistyö (MAL). Syksyllä 2020 allekirjoitettiin ensimmäinen 12-vuotinen MAL-sopimus, joka kattaa aikavälin 2020–2031.

Edunvalvonnassa KUUMA-seudulla on vahva ja vakiintunut profiili. Seutu muodostaa yhteisiä näkemyksiä muun muassa hallinnollisista tai taloudellisista uudistuksista, joilla saattaa olla merkittäviäkin vaikutuksia kuntien edellytyksiin turvata järjestämisvastuulla olevat palvelut. Muutokset kuntien toimintaympäristössä vaativat jatkuvaa seurantaa ja vaikutusarviointia, joiden pohjalta valitaan vuosittain edunvalvonnan painopisteet. Kesäkuussa 2023 aloittaneen Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa on monia kuntiin vaikuttavia toimenpiteitä, joista keskeisimpänä voidaan pitää kuntien rahoitus- ja valtionosuusuudistusta. Uudistuksen sisällössä tulee huomioida KUUMA-kuntien väestörakenne ja asukkaiden palvelutarve.

Edunvalvonnan lisäksi KUUMA-yhteistyön toisena painopistealueena on alueen elinvoiman ja kilpailukyvyyn edistäminen. KUUMA-seutu toteuttaa tätä osallistumalla joihinkin rajattuihin yrityskehitys- tai koulutushankkeisiin joko taloudellisella tai osaamispääomalla. Vuorovaikutus seudullisten toimijoiden ja kuntien sekä toisaalta asukkaiden ja yritysten kesken on toimintaympäristön muuttuessa entistäkin tärkeämpää.

KUUMA-kuntien viranhaltijoiden välinen yhteistyö ja vuorovaikutus on tiivistä. Luottamushenkilöiden laajaa kontaktiverkostoa olisi mahdollista hyödyntää nykyistäkin enemmän, jotta seudulliset tavoitteet saavuttaisivat mahdollisimman laajan kuulijajoukon. Yhdessä asetetut tavoitteet ja yhteinen työ niiden saavuttamiseksi ovat jo itsessään voimavara, jolla vahvistetaan seudun kykyä selviytyä tulevista haasteista ja ennen kaikkea ennakoita niitä.

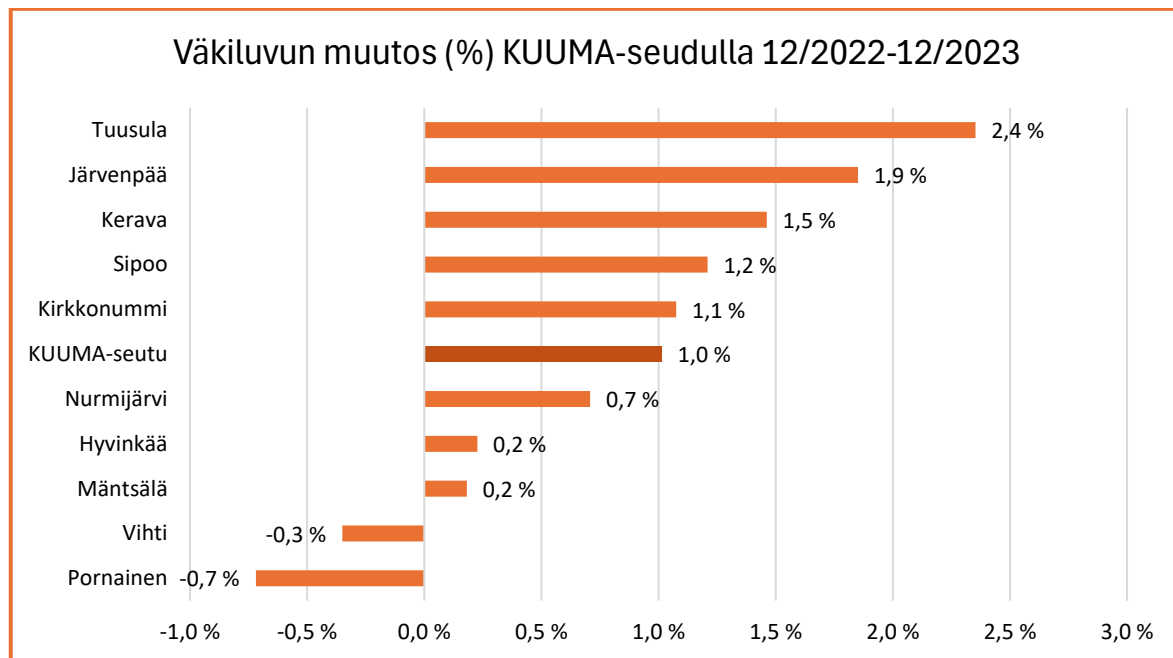
Toimintakertomus 2023:

Teksti: Henrik Helenius, Tarmo Aarnio ja Marjaana Kaskamaa (KUUMA-seutu liikelaitos), Johannes Herala Uudenmaan liitosta sekä hankkeiden vastuuhenkilöt ja työryhmien puheenjohtajat

Taitto: Marjaana Kaskamaa etunimi.sukunimi@kuuma.fi, www.kuuma.fi

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN JA KUUMA-ALUEEN YLEINEN KEHITYS

KUUMA-seudulla asui vuoden 2023 lopussa 336 199 henkilöä. Edellisestä vuodesta väkiluku kasvoi 3 376 henkilöllä (1,0 %). Alueen kunnista kasvu oli nopeinta Tuusulassa (2,4 %), Järvenpäässä (1,9 %) ja Keravalla (1,5 %). Alueen kunnista väkiluku supistui Pornaisissa (-0,7 %) ja Vihdissä (-0,3 %).

Lähde: Tilastokeskus

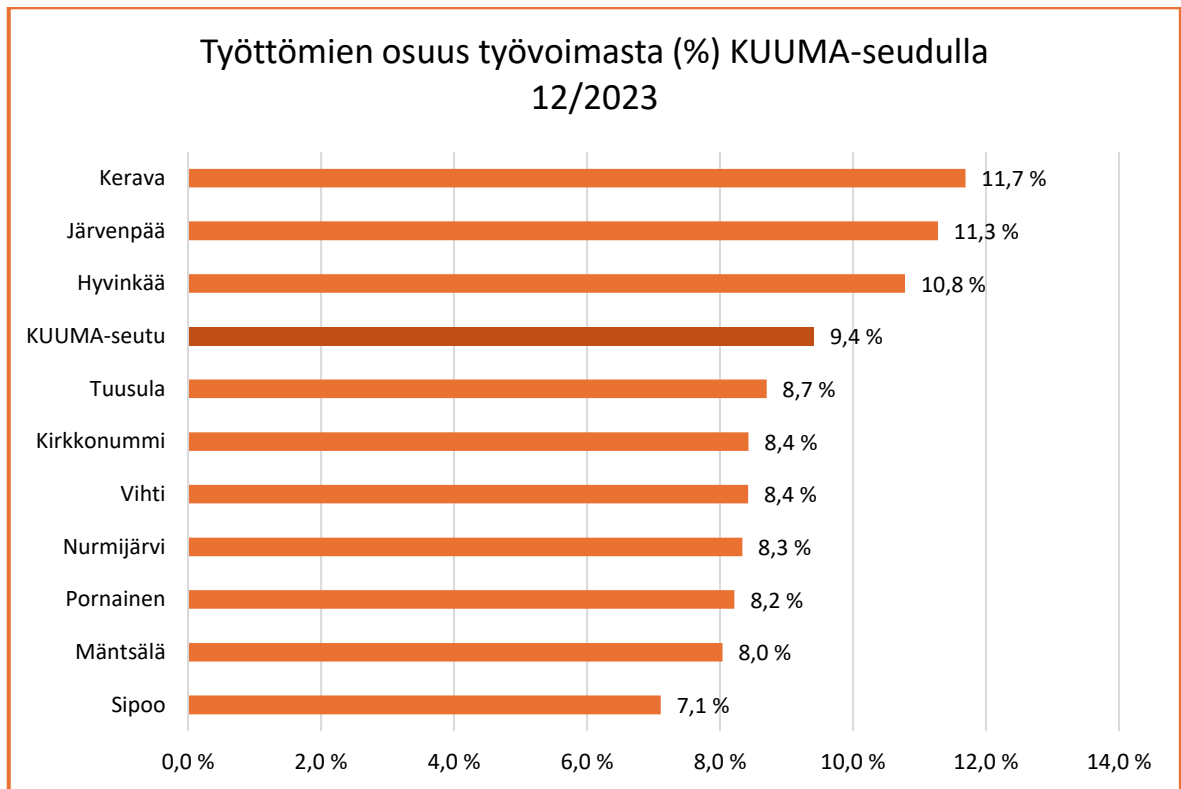
Koko Suomen tapaan myös Uudenmaan alueen talouden ja elinkeinoelämän suhdannenäkymät heikentyivät vuoden 2023 aikana. Syksyn kuluessa kaikkien päätoimialojen liikevaihto supistui selvästi vuoden takaisesta. Etenkin teollisuudessa liikevaihdon lasku oli nopeaa. Myös konkurssien määrä on ollut useana kuukautena ennätystasolla.

Elinkeinoelämän keskusliiton suhdannebarometrin mukaan Uudenmaan yritysten suhdannetilanne pysyi vaikeana myös vuoden 2023 lopussa. Yritykset arvioivat suhdannetilanteensa jopa yhtä heikoksi kuin synkimpinä koronavuosina. Selvästi suurimmaksi kasvun esteeksi yritykset mainitsivat heikon kysyntätilanteen. Samaan aikaan yritysten työvoimapula on hieman lieventynyt ja henkilöstömäärä supistunut.

Myös yritysten odotukset lähitulevaisuuden näkymistä pysyivät heikkoina. Kaikkiaan neljännes Uudenmaan yrityksistä arvioi suhdannetilanteesta entisestään heikkenevän lähikuukausien aikana. Maakunnan yritysten arviot suhdannenäkymistään olivat lähes koko maan keskiarvoa vastaavat.

Talouden heikkenevä vire on heijastunut myös KUUMA-seudun työmarkkinoille. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan seudulla oli vuoden 2023 lopussa työttömiä työnhakijoita 15 831, mikä oli 2 348 (17,4 %) työttöntä enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta KUUMA-seudulla oli vuoden 2023 lopussa 9,4 %. Edellisestä vuodesta osuus kasvoi 1,3 %-yksikköä. KUUMA-seudun osuus alitti kuitenkin sekä pääkaupunkiseudun (10,1 %) että koko maan (9,9 %) tason. Seudun kunnista osuus oli korkein Keravalla (11,7 %) ja matalin Sipoossa (7,1 %).

Lähde: TEM, Työnvälitystilastot

Teksti kpl 1 ja lisätietoja: erityisasiantuntija Johannes Herala, Uudenmaan liitto, johannes.herala@uudenmaan-liitto.fi

2. KUUMA-SEUTU LIIKELAITOKSEN YHDESTOISTA TOIMINTAVUOSI

Vuonna 2023 KUUMA-johtokunnan puheenjohtajana toimi Kirkkonummen kunnanvaltuuston puheenjohtaja Anders Adlercreutz. Varapuheenjohtajana oli Mäntsälän kunnanvaltuuston puheenjohtaja Pihla Keto-Huovinen.

Alkuvuodesta 2023 KUUMA-komission eli liikelaitoksen johtoryhmän puheenjohtajana toimi Kirkkonummen vt. kunnanjohtaja Anna-Kaisa Kauppinen sekä loppuvuoden ajan elokuussa kunnanjohtajana aloittanut Virpi Sailas. Kirkkonummen edustajat johtivat myös KUUMA-seudun työryhmiä vuonna 2023.

2.1. TOIMINTAVUODEN KESKEISET ASIAT

Alkuvuoden aikana neuvotellusta MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksesta KUUMA-seutu antoi yhteisen lausunnon 17.5.2023. Suunnitelma viimeisteltiin kesän 2023 aikana seudun kunnista ja muilta lausunnonantajilta saadun palautteen mukaisesti.

MAL 2023 -suunnitelma hyväksyttiin HSL:n hallituksessa ja Helsingin seudun yhteistyökokouksessa 12.9.2023 ja KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnassa 26.9.2023. MAL 2023 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimuksen päivitys valtion ja seudun kuntien kesken. Tämä sopimus valmistunee keväällä 2024.

Kevään 2023 eduskuntavaalien jälkeisiin hallitusneuvotteluihin KUUMA-seutu lähestyi neuvottelijoita tavoitteillaan hallituskaudelle 2023–2027. KUUMA-seudun kuntien yhteiset hallitusohjelmataavoitteet koostuvat viidestä päätavoitteesta:

1. Kasvua tukeva valtionosuus- ja verotusjärjestelmä
2. Liikenteen kärkihankkeet suunnittelusta toteutukseen asti
3. Metropolipolitiikan jatkuvuus turvattava
4. Ilmastopolitiikka: Hiilidioksidipäästöjen leikkaamisessa otettava kokonaisvaltainen ote eikä tulisi keskittyä pelkästään liikenteen toimenpiteisiin
5. Eväitä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kehittämiseen

Osaan tavoitteista ei hallitusohjelmassa otettu lainkaan kantaa. Toisaalta esim. kuntien valtionosuusuudistus ja liikennehankkeiden rahoituksen kohdentuminen on edelleen KUUMA-seudun vaikuttamistoimenpiteiden kohteena.

KUUMA-seudun hankkeista Helsinki Ring of Industry (HRI) päättyi vuoden 2023 lopussa. Hankkeen tarkoituksena oli vahvistaa Helsinki Ring of Industry -liiketoimintaekosysteemin muodostumista ja alueen osaamista sekä lisätä alueen tunnettuutta ja houkuttelevuutta kansainvälisten yritysten, osaajien ja investoijien parissa. Hanke toteutettiin 1.4.2021–31.12.2023, mutta toiminta jatkuu siirtymäkauden ajan vuonna 2024 etsittäessä sille mahdollisia uusia toteuttamis- ja rahoitustapoja.

Toisen yrityspalveluhankkeen eli NUOTTA – asiakaslähtöinen palveluinnovointi digitalisoituvassa toimintaympäristössä EAKR-hankkeen (1.11.2022–30.6.2025, 2 vuotta 8 kk) päätavoitteena on tukea ja rohkaista pk-yrityksiä toteuttamaan palveluinnovointia sekä luomaan edellytyksiä asiakaslähtöiselle palveluinnovoinnille ja TKI-toiminnalle tukemalla asiakasymmärryksen parantamiseen liittyvien uudenlaisten teknologioiden, ratkaisujen ja toimintatapojen käyttöönottoa yrityksissä.

Lisäksi MAL 2023 -suunnittelun maankäytön ja asumisen (MA-) osioiden kuluja on rahoitettu vuosittain KUUMA-seutu liikelaitoksen talousarvioon varattavalla määrärahalta.

KUUMA-seutu jatkoi aktiivista kärkihankkeiden edistämistä osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toteutusta ja vaikuttamista MAL 2023-suunnitteluun. Seudun kilpailukyvyyn ja tunnettuuden vahvistamiseen liittyen ulkomaisten investointien houkutteluun panostettiin myös erilaisin toimin yhteistyössä mm. Business Finlandin kanssa.

2.2. HENKILÖSTÖ JA TOIMITILAT 2023

Liikelaitoksessa työskentelee kolme vakinaista henkilöä; liikelaitoksen johtajana yhteistyöjohtaja, liikennesuunnittelija ja kuntayhteistyön assistentti. KUUMA-seutu liikelaitoksen johdosta valitsi kokouksessaan huhtikuussa yhteistyöjohtajaksi Tarmo Aarnion 15.5.2023 alkaen. Henrik Helenius hoiti yhteistyöjohtajan tehtäviä oman toimensa ohella 14.5. saakka.

Henkilökunta on palvelusuhteessa Keravan kaupunkiin. KUUMA-seudun toimisto muutti Keravan kaupungintalolta 24.2.2023 uusiin tiloihin osoitteeseen Kauppakaari 4 (Kerava).

Muuttokuorma on saapunut uuteen toimistoon 24.2.2023 (Kuva: Marjaana Kaskamaa)

3. TILIKAUDEN TULOS, TOIMINNAN RAHOITUS JA SISÄINEN VALVONTA

Tilikauden 2023 tuloksen muodostuminen käy ilmi tuloslaskelmasta. Sen mukaan liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot olivat yhteensä 392 779 euroa. Talousarvioon vuodelle 2023 oli varattu yhteensä 501 210 euroa. Palveluostojen toteuma talousarvioon verrattuna oli 62 %.

Toimintakulut olivat 392 625 euroa. Tilikauden tulos oli 153 euroa ylijäämäinen.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Keravan kaupungin käytännön mukaisesti KUUMA-liikelaitoksen toiminnasta suoritettiin sisäisen valvonnan arviointi tarkoitukseen laaditun kaavakkeen avulla. Valvonnan arviointia käsiteltiin KUUMA-komission kokouksessa 15.2.2024.

Arvioinnin perusteella liikelaitoksen valvontaympäristö, kontrollitoimenpiteet, informaatio ja tiedonkulku sekä seuranta on suoritettu hyvin.

4. TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINTA VUONNA 2023

Tässä luvussa selostetaan tilinpäätöksen luvut esittelemällä KUUMA-seudun kautta rahoitusta saaneet kuntayhteistyö, hankkeet ja projektit.

KUUMA-yhteistyön perustoiminnan ohella käynnissä oli vuonna 2023 hankkeita (NUOTTA, HRI, MAL 2023 -suunnittelu), jotka rahoitettiin joko täysin kuntien toimesta tai osittain ulkopuolisella rahoituksella. Talousarviossa oli varattu määrärahaa myös KUUMA-seudun elinkeinomarkkinointiin.

4.1. KUUMA-JOHTOKUNTA 2023

KUUMA-johtokunta	
TA 2023	18 000 €
Toteutuneet tulot	0 €
Toteutuneet menot	0 €

KUUMA-johtokunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa, joista etänä (Teams) neljä kertaa. Johtokunta kokoontui yhden kerran Kirkkonummen kunnantalolla. Johtokunnan puheenjohtajakuntana vuonna 2023 toimi Kirkkonummi.

Tärkeitä teemoja johtokunnan kokouksissa olivat:

- KUUMA-seudun lausunto: Valtion väyläverkon investointiohjelma 2024–2031
- KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan nimittäminen 2023–2025
- Yhteistyöjohtajan virkavaali
- KUUMA-seudun lausunto MAL 2023-suunnitelman luonnoksesta ja arviointiselostuksen luonnoksesta
- NUOTTA-hankkeen yhteistyösopimus
- NUOTTA-hankkeen tilannekatsaus
- HRI-hankkeen tilannekatsaus
- MAL 2023-suunnitelman hyväksymiskäsittely
- MAL-sopimuksen 2020–2031 seurantakatsaus
- MAL-sopimuksen valmistelu vuosille 2024–2027
- KUUMA-seudun lausunto: Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelma

Lisäksi johtokunta teki muun muassa seuraavat päätökset:

- KUUMA-johtokunta hyväksyi vuoden 2022 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen.
- KUUMA-johtokunta hyväksyi KUUMA-liikelaitoksen toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2024

Vuonna 2023 KUUMA-johtokunnan kokouksissa olivat mukana seuraavat henkilöt oman aihealueensa esittelijöinä ja asiantuntijoina:

- Sini Puntanen, osastonjohtaja, HSL
- Tomi Henriksson, kiinteistökehityspäällikkö, Vantaan kaupunki
- Heikki Salmikivi, tiimipäällikkö, Helsingin kaupunki
- Mervi Hemminki, maankäytön ja asumisen asiantuntija, Helsingin kaupunki
- Mari Karsio, asumisen erityisasiantuntija, Järvenpään kaupunki
- Mika Ollikainen, projektipäällikkö, TechVilla Oy
- Katja Humalainen, projektipäällikkö, TechVilla Oy

4.2. KUUMA-SEUDUN PERUSTOIMINTA 2023

KUUMA-perustoiminta	
TA 2023	366 890 €
Toteutuneet tulot	299 931 €
Toteutuneet menot	299 777 €

KUUMA-seutu liikelaitoksen perustoimintaan kuuluivat kolmen henkilön palkkakulut, liikelaitoksen kiinteät kulut ja palvelujen ostot Keravan kaupungilta. Lisäksi perustoimintaan sisältyivät tilatut tutkimukset ja kilpailutukset ajankohtaisista asioista sekä liikelaitoksen toiminnan kehittäminen. Myös edunvalvonta ja yhteydenpito eri tahoihin, kuten Suomen hallitukseen ja ministeriöihin, sisältyi perustoimintaan.

4.3. KUUMA-SEUDUN YHTEISTYÖN KOORDINOINTI

KUUMA-yhteistyöjohtaja koordinoi ja ohjeisti seudullisten työryhmien toimintaa toimintaja taloussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden mukaisesti KUUMA-komission toimeksianosta. Edunvalvonnan kannalta keskeisimmät työryhmät olivat kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä, kaavoitusryhmä, asuntoryhmä ja liikenneryhmä.

Edunvalvonnan osalta vuoden 2023 painopisteitä olivat erityisesti KUUMA-seudun hallitusohjelmataavoitteiden valmistelu, valtionosuusjärjestelmän (VOS) uudistamistarpeiden ja kasvukuntien näkökulman esille tuominen, MAL 2023 -suunnittelu, EU:n ennallistamisasetus ja TE-uudistus.

Valtion kanssa toteutettavan metropolipolitiikan lisäksi KUUMA-seutu osallistui Helsingin seudun kuntien keskinäiseen yhteistyöhön: Helsingin seudun yhteistyökokoukseen (HSYK), Helsingin seudun kuntajohtajien yhteistyöhön, MAL-neuvottelukuntaan ja Helsingin seudun liikennejärjestelmätoimikuntaan (HLJ-toimikunta). MAL-neuvottelukunta on Helsingin seudun yhteistyökokouksen (HSYK) nimeämä seudullinen yhteistyöelin, joka koostuu sopimus-kuntien nimittämistä johtavista maankäytön ja asuntotoimen viranhaltijoista. KUUMA-seutu liikelaitos, HSL, HSY ja Uudenmaan liitto ovat nimenneet omat asiantuntijajäsenensä MAL-neuvottelukuntaan ja HLJ-toimikuntaan.

4.3.1. MAL 2023 -SUUNNITTELU

Syksyllä 2022 lausuntokierrosta varten valmistunut MAL 2023 -suunnitelmaluonnos oli päättetty jättää pöydälle HSL:n hallituksessa ja Helsingin seudun yhteistyökokouksessa 29.11.2022. HSYK oli todennut, että tarvitaan poliittisen tason neuvotteluita, ennen kuin MAL 2023 -suunnitelmaluonnos päätetään lähettää lausuntokierrokselle. Alkuvuoden 2023 aikana käytyjen poliittisten neuvottelujen jälkeen suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointiselostuksen luonnos lähetettiin lausuntokierrokselle 3.4.–25.5.2023 väliseksi ajaksi. KUUMA-seutu antoi aiheesta yhteisen lausunnon 17.5.2023.

MAL 2023 -suunnitelma viimeisteltiin kesän 2023 kuluessa seudun kunnista ja muilta lausunnonantajilta saadun palautteen ja HLJ-toimikunnan sekä MAL-neuvottelukunnan kokouksissa 21.6.2023 ja 21.8.2023 sovitun mukaisesti. Lisäksi suunnitelman viimeistelyssä otettiin huomioon aiempien poliittisten neuvotteluiden perusteella tehdyt muutokset sekä pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjaukset soveltuvien osin.

MAL 2023 -suunnitelma hyväksyttiin HSL:n hallituksessa ja Helsingin seudun yhteistyökokouksessa 12.9.2023 ja KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnassa 26.9.2023. MAL 2023 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimuksen päivitys valtion ja seudun kuntien kesken.

4.3.2. UUSIMAA-KAAVA 2050

Maakuntakaavalla päätetään koko maakunnan tai useamman kunnan alueidenkäytön suurista linjauksista pitkällä aikavälillä. Maakuntakaava on kaavoista yleispiirteisien ja toimii ohjeena kuntatason kaavoitukselle ja muulle tarkemmalle alueidenkäytön suunnittelulle. Kaikki maankäytön keskeiset teemat yhteen kokoava Uusimaa-kaava 2050 on valmisteltu vuosina 2016–2020 rinnakkain Uusimaa-ohjelman, maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelmien ja Helsingin seudun MAL 2019 -suunnitelman kanssa. Uusimaa-kaava kattaa lähes koko Uudenmaan alueen ja sen aikatahtain on vuodessa 2050.

Maakunnan asukasluvun ennustetaan kasvavan 550 000 henkilöllä ja työpaikkamäärän 290 000 työpaikalla vuoteen 2050 mennessä. Uusimaa-kaavan päätavoitteet ovat:

- kasvun kestävä ohjaaminen ja alueiden välinen tasapaino
- ilmastonmuutokseen vastaaminen sekä luonnonvarojen ja luonnon kestävä käyttö
- hyvinvoinnin ja vetovoimaisuuden lisääminen
- kestävä kilpailukyky

Uusimaa-kaava koostuu Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihekaavoista, joilla vastataan seutujen erilaisiin tarpeisiin. Seutujen vaihekaavoja ohjaavana taustavisiona toimii oikeusvaikutukseton Uudenmaan rakennesuunnitelma, jossa esitetään kokonaiskuva maakunnan aluerakenteesta vuonna 2050.

Toimintaympäristön muuttuessa Uudellamaalla valmistaudutaan Uusimaa-ohjelman ja maakuntakaavan täydennyksiin. Vuoden 2023 kuluessa kartoitettiin Uusimaa-kaavan täydennystarpeita ja valmistauduttiin tilannekuvan muodostamiseen sidosryhmävuorovaikutuksen kautta. Uudenmaan liitto keräsi sidosryhmien ja kuntien näkemyksiä ja tarpeita maakuntaohjelman ja -kaavan täydennyskierrokselle kyselyillä ja kuntakierroksella keväällä ja syksyllä 2023.

4.3.3. VALTAKUNNALLINEN LIIKENNEJÄRJESTELMÄSUUNNITELMA (LIIKENNE 12)

Ensimmäinen Liikenne 12 -suunnitelma valmistui vuonna 2021. Suunnitelma laaditaan neljän vuoden välein ja se perustuu lakiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä. Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa suunnitelman valmistelusta. Suunnitelma kattaa matkustaja- sekä tavaraliikenteen, kaikki väylämuodot sekä infran, liikenteen palvelut ja tiedon. Suunnitelma sisältää kuvauksen liikennejärjestelmän nykytilasta ja toimintaympäristön muutoksista, vision liikennejärjestelmän kehittämisestä vuoteen 2050, valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet sekä toimenpideohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy valtion rahoitusohjelma ja vaikutusarviointi.

Liikenne 12 -suunnitelman päivittäminen vuosille 2025–2036 käynnistettiin syksyllä 2023. Voimassa oleva Liikenne 12 -suunnitelma toimii päivityksen pohjana. Päivitetyn Liikenne 12 -suunnitelman on tarkoitus valmistua valtioneuvoston päätettäväksi joulukuussa 2024.

Päivitystä ohjaamaan asetettiin parlamentaarinen työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne. Päivityskierroksen valtakunnallinen aloituswebinaari pidettiin 29.9.2023 ja alueelliset sidosryhmätilaisuudet 2.–10.10.2023.

Liikenne 12 -suunnitelman vaikutusten arviointiohjelma oli lausuntokierroksella 15.9.–15.10.2023. KUUMA-seutu antoi aiheesta yhteisen lausunnon 13.10.2023.

4.3.4. VALTION VÄYLÄVERKON INVESTOINTIOHJELMA

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoa. Investointiohjelma on Väyläviraston näkemys uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Väylävirasto valmistelee investointiohjelman lisäksi muun muassa suunnitteluohjelman ja väylänpidon perussuunnitelman, joiden sisältö tasapainotetaan ja sovitetaan yhteen investointiohjelman kanssa.

Investointiohjelmaan sisältyy kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita. Ohjelma sisältää myös EU:n tuella tai yhdessä kaupunkiseutujen tai elinkeinoelämän kanssa rahoitettavia hankkeita. Investointiohjelmaan lisätään vuosittain yksi vuosi ja sen mukainen rahoitus. Investointiohjelmaan sisällytetään vuosittaisen päivityksen yhteydessä uusia hankkeita, joiden joukossa voi olla myös välittömästi toteuttamisvalmiita hankkeita. Investointiohjelman kehittämishankkeiden mahdollisesta toteuttamisesta päättää eduskunta. Investointiohjelman toteutumista seurataan vuosittain ja seurannan tuloksia hyödynnetään investointiohjelman vuosittaisessa päivityksessä.

Investointiohjelma vuosille 2024–2031 oli lausuntokierroksella 1.2.–28.2.2023. KUUMA-seutu antoi aiheesta yhteisen lausunnon 22.2.2023. Investointiohjelma valmistui lausuntokierroksen jälkeen keväällä 2023.

Seuraavan investointiohjelman 2025–2032 valmistelu käynnistyi syksyllä ja lausuntokierros järjestettiin 17.11.–22.12.2023. KUUMA-seutu antoi investointiohjelmasta yhteisen lausunnon komission hyväksymänä 14.12.2023. Investointiohjelma valmistuu viimeistelyn jälkeen vuonna 2024.

Vain uusi väyläverkon investointiohjelma on kulloinkin voimassa. Investointiohjelma on tarkoitus päivittää seuraavan kerran Liikenne 12 -suunnitelman päivityksen jälkeen keväällä 2025.

4.4. KUUMA-KOMISSIO 2023

KUUMA-komissio kokoontui seitsemän (7) kertaa vuonna 2023. Komissio vastaa johtokunnan asioiden valmistelusta ja päätösten kuntakohtaisesta täytäntöönpanosta ja seurannasta.

Komission jäsenet vuonna 2023

Hyvinkää: Johanna Luukkonen, kaupunginjohtaja

Järvenpää: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Kerava: Kirsi Rontu, kaupunginjohtaja

Kirkkonummi: Anna-Kaisa Kauppinen, vt. kunnanjohtaja (1.1.–20.8.2023), pj.

Virpi Sailas, kunnanjohtaja (21.8.–31.12.2023), pj.

Mäntsälä: Hannu Laurila, kunnanjohtaja

Nurmijärvi: Outi Mäkelä, kunnanjohtaja

Pornainen: Antti Kuusela, kunnanjohtaja

Sipoo: Mikael Grannas, kunnanjohtaja

Tuusula: Markku Vehmas, vt. kansliapäällikkö

Vihti: Erkki Eerola, kunnanjohtaja

KUUMA-seutu:

Tarmo Aarnio, yhteistyöjohtaja, esittelijä

Henrik Helenius, liikennesuunnittelija

Marjaana Kaskamaa, kuntayhteistyön assistentti, komission sihteeri

Hallitsevia teemoja komission kokouksissa olivat:

- Vuoden 2022 tilinpäätös ja toimintakertomus
- KUUMA-johtokunnan nimittäminen vuosille 2023–2025
- Lausunto Väyläverkon investointiohjelmasta
- KUUMA-seudun lausunto MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksesta
- NUOTTA- ja HRI-hankkeiden seuranta
- HRI-toiminnan jatkosuunnittelu
- Yhteistyöjohtajan rekrytointi
- Kansanedustajatapaamiset
- TE2024-edunvalvonta
- MAL sopimuskauden 2024–2027 valmisteluryhmän nimeäminen
- MAL-sopimuksen 2020–2031 seuranta
- KUUMA-seudun toiminnan suuntaviivat vuonna 2024
- KUUMA-seudun lausunto: Valtakunnallisen liikennejärjestelmän arviointiohjelma
- KUUMA-seutu liikelaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelma 2024
- KUUMA-seudun lausunto tuloajojen palauttamisesta valtion tukemissa vuokra-asunnoissa

Vuonna 2023 KUUMA-komission kokouksissa ja työpajassa olivat läsnä lisäksi seuraavat henkilöt oman aihealueensa esittelijöinä ja asiantuntijoina:

- Maija Karhusaari, toimitusjohtaja, TechVilla Oy
- Kaija Laitinen, senior advisor, Business Finland
Vesa Laitonen, eversti, Puolustusvoimat

Komissio kokoontui kokousten lisäksi yhteen yhteiseen työpajaan KUUMA-KIKYn (kilpailu ja elinkeinoryhmä) kanssa 7.9.2023. Työpajassa käytiin läpi HRI-hankkeen tavoitteita ja tuloksia. Työpajassa pohdittiin myös hankkeen päättymisen jälkeisiä mahdollisuuksia toiminnan jatkamiseksi. Työpajan loppupäätelmä oli, että HRI-toimintaa halutaan jatkaa. Toiminnan

toteutustapa jäi vielä työpajassa avoimeksi. Myöhemmin syksyllä komissio päätti, että HRI-toimintoihin varataan rahaa vuoden 2024 ajaksi.

4.5. YHTEISTYÖJOHTAJAN VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET

Vuonna 2023 yhteistyöjohtaja ei tehnyt yhtäkään viranhaltijapäätöstä. Kaikki tarvittavat päätökset tehtiin KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnassa.

4.6. KUUMA-SEUDUN VIESTINTÄ, TAPAHTUMAT JA TIEDOTTEET 2023

Viestintä

KUUMA-seutu liikelaitoksen viestintäsuunnitelma laadittiin syksyn 2023 aikana. Viestinnän tavoitteet perustuvat KUUMA-seudun yhteistyön painopisteisiin (vuosille 2022–2025), joita ovat:

- Maankäyttö, asuminen ja liikenne
- Yhteinen vaikuttaminen lainsäädäntövalmisteluun sekä kuntien rahoitukseen ja tehtäviin.
- Jäsenkuntien näkemysten ja äänen yhteen kokoaminen.
- Alueen elinvoiman ja kilpailukyvyyn edistäminen

KUUMA-seudun viestinnän tärkeimpiä kohderyhmiä ovat poliittiset päättäjät (kuntien luottamushenkilöt, ministerit), kunnat ja kuntien virkamiehet, KUUMA-työryhmien jäsenet, HSL, oppilaitokset KUUMA-alueella, Kuntaliitto, Uudenmaan liitto ja media. Viestintäsuunnitelman työstäminen jatkuu vuonna 2024 suunnitelman tarkennuksilla ja mittarien määrittelyllä.

Kansanedustajien yhteistyön käynnistäminen

Eduskunnassa 19.10.2023 järjestetyssä KUUMA-seudun kansanedustajien ja kuntajohtajien yhteisessä kokoontumisessa sovittiin säännöllisestä ja järjestäytyneestä yhteistyöstä alkaneelle vaalikaudelle. Seuraavien neljän vuoden aikana tehdään monia seudun kuntia koskevia päätöksiä ja haluamme yhdessä varmistaa, että kaikilla osapuolilla on niistä riittävä tieto joko lainsäätäjinä tai käytännön toteuttajina.

KUUMA-seudun kansanedustajat valitsivat järjestäytymiskokouksessaan keskuudestaan puheenjohtajaksi Eemeli Peltosen (sd) Järvenpäästä. Hän toimii myös kotikaupunkinsa kaupunginhallituksen puheenjohtajana. Varapuheenjohtajaksi valittiin Pihla Keto-Huovinen (kok), joka toimii Mäntsälän kunnanvaltuuston puheenjohtajana. Molempien toimikausi kestää kuluvan vaalikauden loppuun eli kevääseen 2027.

KUUMA-seudun ääni kuuluu sitä paremmin valtakunnallisessa päätöksenteossa, mitä tiiviimpää yhteistyötä tehdään yli kunta- ja puoluerajojen. Alueen kansanedustajat ovat hyvin tietoisia KUUMA-seudun kuntiin kohdistuvista palvelujen järjestämis- ja rahoitushaasteista. Erityisesti kuntien rahoitus- ja valtiosuusudistuksessa on huomioitava kasvukuntiemme kipukohdat.

KUUMA-seudun kansanedustajista kokouksen avannut Anders Adlercreutz (vas.), KUUMA-seudun kansanedustajien varapuheenjohtaja Pihla Keto-Huovinen, Pekka Toveri, Ari Koponen, KUUMA-seudun kansanedustajien puheenjohtaja Eemeli Peltonen sekä Heikki Vestman. Kuvasta puuttuvat kansanedustajat Eerikki Viljanen ja Pinja Perholehto. Kuva: Tarmo Aarnio

KUUMA-seudun tiedotteet

KUUMA-seudun verkkosivuilla (kuuma.fi) julkaistiin vuonna 2023 seuraavat tiedotteet:

- KUUMA-seudun hallitusohjelmatavoitteet: kasvukuntien näkökulma esiin, 6.3.2023
- Tarmo Aarnio valittiin yhteistyöjohtajaksi, 21.4.2023
- Uuden yhteistyöjohtajan KUUMAAa pohdintaa, 29.5.2023
- Uusi yhteistyöjohtaja koordinoi KUUMA-seudun edunvalvontaa, 7.6.2023
- Yhteistyöjohtajan kolumni: ensihavaintoja hallitusohjelmasta, 19.6.2023
- Kunnat, sote ja valtiosuudet, 20.9.2023
- KUUMA-johtokunta käsitteli MAL 2023 -suunnitelmaa, 28.9.2023
- KUUMA-seudun kansanedustajat järjestäytyivät, 24.10.2023
- KUUMA-seudun kunnilla on elinvoimaa, 19.12.2023

Tiedotteet ovat luettavissa KUUMA-seudun verkkosivuilla: <https://www.kuum.fi/materiaalit-ja-tiedotteet/>.

5. HANKETOIMINTA 2023

KUUMA-yhteistyön perustoiminnan ohella vuonna 2023 käynnissä olevat hankkeet rahoitettiin joko täysin kuntien toimesta tai osittain ulkopuolisella rahoituksella. KUUMA-yhteistyössä on vakiintunut käytäntö, jonka mukaan hankkeisiin lähdetään vain, mikäli mukana on vähintään 8 kuntaa. Hankkeisiin oli varattu yhteensä 116 320 euroa, josta käytettiin 92 848 euroa.

5.1 MAL 2023 -SUUNNITTELU

MAL 2023 -suunnittelu	
TA 2023	8 500 €
Toteutuneet tulot	5 260 €
Toteutuneet menot	5 260 €

MAL 2023 -suunnittelun maankäytön ja asumisen osioiden kuluja on rahoitettu vuosittain KUUMA-seutu liikelaitoksen talousarvioon varattavalla määrärahalla. Helsingin kaupunki laskuttaa vuosittain KUUMA-seudun yhteenlasketun kustannusosuuden KUUMA-seutu liikelaitokselta ja vastaavasti kustannusosuudet kohdistetaan kaikille kymmenelle KUUMA-kunnalle asukaslukujen suhteessa KUUMA-kuntaosuuksissa. KUUMA-seutu osallistuu maankäytön ja asumisen asiantuntijaselvitysten, yhteisten tilaisuuksien ja muun yhteisen toiminnan kustannuksiin, mutta ei henkilöstökustannuksiin.

KUUMA-seudun kymmenen kunnan yhteenlaskettu osuus maankäytön ja asumisen osioiden kustannuksista on noin 40 800 euroa suunnittelukauden 2021–2023 osalta. Lisäksi vuodelle 2024 on varattu 10 000 euroa MAL 2023 -suunnittelun jatkotoimenpiteille, yhteistyölle, selvityksille ja kehittämiselle. Vuoden 2023 toteutuneita kustannuksia on nostanut edelliseltä vuodelta laskuttamatta jääneen ja vuodelle 2023 tulleen selvityksen kustannus.

MAL 2023 -suunnitteluprosessin liikenteen osion kustannukset eivät ole sisältyneet KUUMA-seudun taloussuunnitelmaan. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) perii liikenteen osion kustannukset suoraan HSL-kuntayhtymään kuulumattomilta KUUMA-kunnilta asukaslukujen suhteessa erillisen sopimuksen perusteella. HSL-jäsenkunnat osallistuvat liikenteen osion kustannuksiin HSL-kuntaosuuksien kautta.

5.2. HRI – HELSINKI RING OF INDUSTRY -LIIKETOIMINTAEKOSYSTEEMI

HRI – Helsinki Ring of Industry	
TA 2023	16 880 €
Toteutuneet tulot	22 483 €
Toteutuneet menot	22 483 €

Helsinki Ring of Industry -hankkeen tarkoituksena oli vahvistaa Helsinki Ring of Industry -liiketoimintaekosysteemin muodostumista ja alueen osaamista sekä lisätä alueen tunnettuutta ja houkuttelevuutta kansainvälisten yritysten, osaajien ja investoijien parissa. Hanke toteutettiin 1.4.2021–31.12.2023. Hankkeen vuoden 2023 kustannuksiin sisältyy hankeyöntekijöiden vuoden 2023 lomakertymät, jotka eivät ole tukikelpoisia kuluja.

HRI-brändin pääasiallinen viestintäkanava oli LinkedIn, sekä toissijaisesti viestintäpalvelu X (ent. Twitter). Lisäksi brändillä on olemassa tilit Facebookissa ja Instagramissa, joiden avulla käyttäjiä voidaan ohjata verkkosivustolle. Päävastuu Helsinki Ring of Industry viestinnästä oli hankkeen toteuttajalla eli Teknologikeskus TechVillalla, jonka lisäksi apua saatiin kuntien elinkeinohenkilöiltä sekä KUUMA-seutu liikelaitokselta.

Brändin ydinviesti, brändipersona sekä brändi-identiteetti määriteltiin tarkemmin joulukuussa valmistuneessa Helsinki Ring of Industry Tarinaintiteetin käsikirjassa. Brändin pohjalta tuotettiin erilaisia tarinaa ja graafista ilmettä tukevia viestintäpohjia eri kanavia ja formaatteja varten. Helsinki Ring of Industry -tavaramerkille (luokat 35 ja 36) saatiin kirjallinen hyväksyntä Helsingin kaupungilta joulukuussa 2023, jonka jälkeen rekisteröinnin edistäminen siirtyi KUUMA-seutu liikelaitokselle.

TechVillan aiemman WIMMA-hankkeen päättymisen jälkeen yhteistyötä paikallisten yritysten osaamisen lisäämiseksi jatkettiin NUOTTA-hankkeessa, jossa järjestettiin vuonna 2023 yhteensä 9 webinaaria. Webinaaritalenteet on koottu TechVillan verkkosivuille, jolloin yritykset voivat hyödyntää sisältöjä myös myöhemmin.

Vuoden 2023 aikana julkaistiin 18 yritystarinaa, joiden pääpainona olivat paikalliset innovaatiot, osaajatarinat sekä yritysten välinen yhteistyö erityisesti hankkeen neljältä päätoimialalta: logistiikka, valmistava teollisuus, elintarvikeala ja datakeskukset. Yritystarinoissa hyödynnettiin myös kuntien tekemää yritysviestintää esimerkiksi kääntämällä artikkeleja hankkeen verkkosivuille.

Kohderyhmän tavoittamiseksi toteutettiin LinkedIn-digimarkkinointikampanja touko-syyskuussa, jonka tulokset olivat positiivisia. Brändin tunnettavuutta lisäsi myös yhteistyössä Laurea ammattikorkeakoulun opiskelijatiimin kanssa 20.9.2023 toteutetut virtuaalimessut, joiden tapahtuma-alusta oli auki osallistujille 2 viikon ajan. Kuntien edustajat esittelivät messuilla omia yritysalueitaan sekä verkostoituivat osallistujien kanssa. Messuille tuotettua sisältöä hyödynnetään jatkossa alueen markkinoinnissa.

Aktiivinen osallistuminen Invest in Finlandin ja Business Finlandin järjestämiin tilaisuuksiin jatkui myös vuonna 2023 – osallistuimme Invest in Finlandin Round Table -tilaisuuksiin ja Helsinki Ring of Industry kutsuttiin esimerkiksi Helsingin, Espoon ja Vantaan ohella kertomaan alueen investointimahdollisuuksista Business Finlandin Yhdysvaltain verkostolle sekä esittelemään alueen mahdollisuuksia ulkomaiselle investorille. Lisäksi olimme mukana Sitran Osaamisen aika verkostoyhteistyössä (KUUMA-alue) sekä LIMOWA ry:n Logistiikkakeskustyöryhmässä.

Vaihtoehtoisia jatkomalleja esiteltiin kunnille ensimmäisen kerran alkuvuodesta 2023. Kesällä 2023 TechVillan toimitusjohtaja Maija Karhusaari haastatteli kuntien edustajat ja laati haastattelujen pohjalta erilaisia skenaarioita toiminnan jatkamiseksi. Skenaarioita käsiteltiin kuntien yhteisessä työpajassa syyskuussa, minkä pohjalta määriteltiin jatkomalli Helsinki Ring of Industry -toiminnalle vuodelle 2024.

Taloustutkimus toteutti 12.–26.4.2023 kyselyhaastattelun KUUMA-alueelle 2015–2022 sijoittuneille yrityksille. Kyselyyn saatiin 24 vastausta 9 eri kunnasta ja yhden haastattelun kesto oli keskimäärin 27 minuuttia. Kyseessä oli siis enemmänkin kvalitatiivinen tutkimus. Tuloksista julkaistiin mediatiedote, joka sai näkyvyyttä myös paikallislehdissä.

Hankkeelle haettiin hyväksytysti jatkoaikaa vuoden 2023 loppuun, sillä henkilöstömuutosten seurauksena hankkeen kustannukset ja aktiviteetit olivat hetkellisesti alle ennakoitun tason. Hankkeen jatkoajalla varmistettiin, että toimenpiteet toteutuivat aiotussa laajuudessa ja asetetut tavoitteet täyttyivät täysimääräisesti. Hankkeelle 1.4.2021–30.9.2023 myönnetty rahoitus kattoi ehdotetun muutoksen toteuttamisaikatauluun.

Hankkeen toteutti Teknologiakeskus TechVilla Oy, ja sitä rahoittivat Uudenmaan liitto (UKKE-rahoitus) ja KUUMA-seutu liikelaitos. Hankeen kokonaisbudjetti oli 249 972 euroa, josta KUUMA-seudun osuus oli 16 382 euroa vuonna 2023 ja kokonaisuudessaan 48 975 euroa.

5.3. NUOTTA-HANKE

NUOTTA-hanke	
TA 2023	60 940 €
Toteutuneet tulot	65 105 €
Toteutuneet menot	65 105 €

NUOTTA-hankkeen rahoituspäätöksen saaminen viivästyi EURA-järjestelmän teknisten ongelmien vuoksi. Rahoituspäätös saatiin elokuussa 2023. Tämän takia vuoden 2022 kulut (4 387 euroa) sisällytettiin vuoden 2023 kuluihin.

NUOTTA – asiakaslähtöinen palveluinnovointi digitalisoituvassa toimintaympäristössä EAKR-hankkeen (1.11.2022–30.6.2025, 2 vuotta, 8 kk) päätavoitteena on tukea ja rohkaista pk-yrityksiä toteuttamaan palveluinnovointia sekä luomaan edellytyksiä asiakaslähtöiselle palveluinnovoinnille ja TKI-toiminnalle tukemalla asiakasymmärryksen parantamiseen liittyvien uudenlaisten teknologioiden, ratkaisujen ja toimintatapojen käyttöönottoa yrityksissä.

NUOTTA-hanke tukee Uusimaa-ohjelman 2022–2025 painopisteen Menestyvä Uusimaa tavoitteita 2.1. (Investointien ja innovaatiotoiminnan edistäminen) sekä 2.2. (Kasvua teknologioista ja palveluista). Hanke on myös Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategian uudistuvaa teollisuutta koskevien tavoitteiden mukainen. Lisäksi hanke tukee Resurssiviisas Uusimaa-kattoteemaa ”Uudistuva teollisuus ja innovatiiviset palvelut”. NUOTTA-hanke kohdistuu maakuntien liittojen EAKR-haun ”Innovatiivinen Suomi” -toimintalinjan erityistavoitteeseen ”Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen”.

Hankkeessa:

- Selvitetään pk-yritysten asiakasymmärryksen nykytila ja tähän liittyvien prosessien kypsyys, sekä palveluinnovointiin liittyvät edellytykset, voimavarat ja potentiaali
- Laaditaan yrityskohtaisia kehityssuunnitelmia asiakasymmärryksen ja asiakaslähtöisen palvelukehittämisen edistämiseksi, ja toteutetaan näitä päämääriä tukevia toimenpiteitä
- Edistetään yritysten käytännön kokeiluja antamalla tukea palveluinnovoinnin pilottiprojekteille palvelukehityksen toimenpiteiden edistämiseksi ja nopeuttamiseksi, sekä tuetaan yritysten asiakaslähtöistä kehittämistä hankkeen toimenpiteillä
- Jaetaan seminaareissa, webinaareissa ja hankkeen verkkopalvelussa tietoa ja kokemuksia asiakaslähtöisen palvelukehityksen, palveluinnovoinnin ja asiakasymmärryksen parantamisen ja hyödyntämisen toteutuksista, menetelmistä, ja ratkaisuista

TechVillan hanketoteutuksen kustannuksiin on haettu Uudenmaan liitolta rahoitusta 70 % ja 24,36 % KUUMA-seudun kunnilta. Loppuosa rahoituksesta tulee Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiöltä (noin 4,7 %) ja Teknologikeskus TechVilla Oy:n omarahoituksesta. Hankkeeseen mukaan lähtevät yritykset osallistuvat myös hankkeen toimenpiteiden kustannuksiin, mikäli toimenpiteisiin joudutaan poikkeuksellisesti käyttämään TechVillan ulkopuolisia resursseja esimerkiksi erityisosaamisen järjestämisen vuoksi.

Hanke käynnistyi 1.11.2022. Alkuvaiheessa hankkeelle toteutettiin kotisivut (www.nuotta-hanke.fi), laadittiin viestintäsuunnitelma, toteutettiin hankkeen ensimmäisen työpaketin eli pk-yritysten asiakaslähtöisen kehittämisen nykytila-analyysin arviointityökalu (Data Driven

Service Innovation -kypsyyskehikko), ja laadittiin viestintämateriaaleja hankkeen markkinointia ja asiakashankintaa varten. TechVillan NUOTTA-tiimiin palkattiin käynnistysvaiheen edetessä kaksi asiantuntijaa, jotka aloittivat työskentelyn hankkeessa 1.2.2023.

Hankkeen varsinaiset asiakastoimenpiteet käynnistyivät maaliskuun alussa 2023 ensimmäisillä nykytila-analyysillä. Asiakashankinta kohdistui ja kohdistuu jatkossakin lähes kokonaan Uudenmaan KUUMA-alueen kuntien pk-yrityksiin. TechVilla vastaa asiakashankinnasta itse, ja asiakashankinta tapahtuu pääasiassa puhelinkontaktoinnilla, jolla pyritään sopimaan hanke-esittelystä henkilökohtaisesti. Tämän lisäksi TechVilla tekee kaikkien KUUMA-seudun kuntien kanssa viestinnällistä ja muuta yhteistyötä, jotta hankkeesta potentiaalisesti hyötyvät yritykset pääsisivät hankkeen piiriin.

NUOTTA-hankkeen tavoitteena on saada aikaan hankkeen toteutusaikana 30.6.2025 mennessä yhteensä 48 nykytila-analyysia (hankevaihe 1), 15 kehityssuunnitelmaa tai kehitystoimenpidettä (hankevaihe 2), ja 5 tukitoimenpidettä asiakkaan kehitysprojektille tai pilotti-projektille (hankevaihe 3). Hankkeen ensimmäisen toimintavuoden osalta Uudenmaan asiakastoimenpiteet ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti ja osin edellä suunniteltua aikataulua. Hankkeen toimenpiteet ovat edenneet 31.12.2023 mennessä seuraavasti:

- Hankevaihe 1, nykytila-analyysit: toteutettu 27 yritykselle (tavoite oli 20 kpl v. 2023 lopussa)
- Hankevaihe 2, kehityssuunnitelmat ja -toimenpiteet: valmistunut 8 yritykselle ja käynnistymässä 2 yritykselle (tavoite oli 5 kpl v. 2023 lopussa)
- Hankevaihe 3, projektit ja pilotit; valmistunut 1 yritykselle (tavoite oli 1 kpl v. 2023 lopussa)

Hankkeeseen on lähtenyt jo mukaan vähintään yksi yritys jokaisesta KUUMA-alueen kunnasta. Vuoden 2023 loppuun mennessä 2. hankevaiheeseen eteni yhteensä kymmenen asiakastoteutusta (valmistuneet ja käynnistyneet).

Lisätietoja antaa projektipäällikkö Mika Ollikainen, mika.ollikainen@techvilla.fi, Teknologiaskeskus TechVilla Oy, www.nuottahanke.fi.

6. KUUMA-TYÖRYHMÄT 2023

Vuonna 2023 KUUMA-seudulla kokoontui viisi työryhmää. Ne olivat kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä (KIKY), kaavoitusryhmä, asuntoryhmä, liikenneryhmä ja ilmistoryhmä. Nuorten KUUMA ei järjestäytynyt eikä kokoontunut vuonna 2023.

6.1. KILPAILUKYKY- JA ELINVOIMARYHMÄ (KIKY)

Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmän (KIKY) tavoitteena on ollut vahvistaa kuntien välistä yhteistyötä elinkeinoasioissa ja edistää alueen kilpailukykyä Uudellamaalla ja Suomessa sekä voimistaa taloudellisen kehityksen edellytyksiä alueella osaamista, innovaatioita ja investointeja edistämällä sekä tukien toimintaympäristön ja verkostojen uusiutumista ja dynamiikkaa. Vuonna 2023 KIKY kokoontui kuusi kertaa.

KIKY vieraili helmikuussa 2023 International House Helsinki -toimiston (IHH) tiloissa Helsingissä. KIKY tutustui IHH:n tarjoamiin viranomais- ja neuvontapalveluihin pääkaupunkiseudulle muuttaneiden tarpeisiin. KIKY kuuli myös IHH:n tarjoamista palveluista työnantajille ja organisaatioille kansainväliseen työvoimaan liittyvissä kysymyksissä.

Sitran rahoittaman Osaamisen aika -projektin jälkeinen yhteistyö jatkui myös vuonna 2023. Päämääränä on edistää muun muassa osaavan työvoiman saatavuutta sekä seudun pitovoimaa tänne sijoittuneiden yritysten ja niiden työntekijöiden osalta.

Vuoden aikana seurattiin tiiviisti myös TE2024-uudistuksen valmistelua ja keskusteltiin uudistuksen vaikutuksista kunnissa. Osaajapulasta keskusteltiin kokouksissa usein. Myös muut toimijat ovat tehneet toimia osaajapulasta helpottamiseksi. Vuoden aikana KIKYn jäsenille jaettiin tietoa mm. Uudenmaan ELY-keskuksen järjestämästä työllisyystapahtumasta sekä TEMin järjestämistä Work in Finland tilaisuuksista. Work in Finland -tilaisuuksissa tavoitteena oli kuulla toiveita ja kommentteja liittyen WiF-palveluihin ja yhteistyöhön, sekä tukea kansainvälisen rekrytoinnin palvelutuotannon kehittämistä kunnissa. KUUMA-kuntien oli mahdollista osallistua tai osallistaa henkilöitä edellä mainittuihin tapahtumiin.

KIKY osallistui seudullisten hankkeiden ohjaukseen. Näitä ovat WIMMA-hankkeen jäljellä oleva, marraskuussa 2022 käynnistynyt NUOTTA-hanke (EAKR) sekä vuoden 2023 lopussa päättynyt Helsinki Ring of Industry (HRI). HRI-toiminnan jatkamahdollisuuksia työstettiin pitkin vuotta useissa kokouksissa ja komission ja KIKYn yhteisessä työpajassa. KIKYn ja komission jäsenet olivat yksimielisiä siitä, että HRI-hankkeen aikana luotu toiminta pitäisi saada kuntien toimintaan pysyvästi hyödyntämään kaikkia seudun kuntia myös jatkossa.

6.2. KAAVOITUSRYHMÄ

Vuonna 2023 kaavoitusryhmän yhtenä tärkeimmistä teemoista oli aktiivinen osallistuminen MAL 2023 -suunnitteluun. Työryhmä on edistänyt aktiivisesti ja yhtenäisesti KUUMA-kuntien tärkeitä näkemyksiä ja tavoitteita MAL 2023 -suunnitelman laatimisessa. Työryhmä on myös yksiselitteisesti edistänyt myös KUUMA-kuntien kriittistä, mutta perusteltua näkemystä ruuhkamaksuihin.

Vuonna 2023 KUUMA-kaavoitusryhmä toimi myös kuntien kaavoituksesta vastaavien henkilöiden tiedonvaihto- ja keskustelufoorumina. Työryhmä kokoontui MAL-prosessiin liittyneiden kokousten ohella kaksi kertaa vuonna 2023.

6.3. ASUNTORYHMÄ

KUUMA-asuntoryhmä osallistui yhteiseen edunvalvontaan KUUMA-komission linjausten mukaisesti seudullisen vuorovaikutuksen, asuntoasioiden kehittämisen ja ajankohtaisten asioiden seurannan muodossa.

Vuonna 2023 KUUMA-asuntoryhmän yhtenä keskeisenä tavoitteena oli varmistaa, että MAL 2023 -suunnitelmaan sisällytetään KUUMA-seudulle oleelliset asumisen ja asuntotuotannon kehittämiseen liittyvät asiat. Siten asuntoryhmän toiminnassa korostui seudun tärkeiden tavoitteiden saattaminen osaksi MAL-suunnitelmaa sekä uuden hallitusohjelman asuntoliittisten kirjausten alustava vaikutusarviointi. Keskusteluissa painotettiin eriytymiskehityksen torjumiseksi mm. asumisneuvonnan riittävien resurssien varmistamista. Asuntoryhmän kevään pääteemaksi nousi KUUMA-kuntien asuntotuotannon ohjaukseen liittyvät käytännöt, joista asuntoryhmä teki koontin. Koonti tukee toimintasuunnitelmassa korostettua asumisen huoneistojakauman ja asuntokokojen säätelyn seuranta.

Asuntoryhmän kokouksessa oli vieraana keväällä Helsingin kaupungin asukas- ja yrityspalveluiden tiimipäällikkö Satu Rieger esitellen KUUMA-kuntien asumisoikeuden tilastointia. Syksyllä vieraana oli Helsingin kaupungin asumisen yksikön erityissuunnittelija Riikka Karjalainen, joka esitteli Helsingin asuntotuotannon ohjauskeinoja.

Asuntoryhmä seurasi lainsäädännön muutoksia. Asumisoikeuslakiin tehdyt muutokset astuivat voimaan vuonna 2023. Asumisoikeusasuntojen järjestysnumerohaun järjestämisvastuu siirtyi 1.9.2023 alkaen ARA:lle. Kuntien järjestysnumeroiden voimassaoloaika ja siirtymäaika päättyivät vuoden 2023 lopussa.

Asukasvalinnan tehtävät siirtyivät kunnilta asumisoikeusyhteisöille. Asukasvalinnat on tehnyt 1.9.2023 alkaen asunnot omistava asumisoikeusyhteisö, joka myös tarkastaa hakijoiden varallisuuden. Erityisryhmien osalta asukasvalinnan valvonta siirtyi kunnilta hyvinvointialueille 1.9.2023 alkaen. ARA valvoo jatkossa sekä asumisoikeusasuntojen asukasvalintaa että asukashallintoa.

Asuntotuotannon luvituksen ja aloitusten näkökulmasta koko vuosi oli heikko ja rakennusliikkeiden toimintaedellytykset näyttivät suhdanteessa erittäin epävarmoilta.

Loppuvuonna asuntoryhmä valmisteli KUUMA-seudun yhteisen lausunnon ympäristöministeriössä valmisteilla olevasta asetusluonnoksesta koskien valtion tukemien vuokra-asuntojen asukasvalinnan tulorajoja. Asuntoryhmä päätti pitää ennallaan ARA-asuntojen yleiset varallisuusrajat KUUMA-seudulla.

6.4. LIIKENNERYHMÄ

Kaikilla KUUMA-seudun kymmenellä kunnalla on edustus liikenneryhmässä, minkä lisäksi Uudenmaan liitolla on asiantuntijaedustus. Kirkkonummen kunnan liikennesuunnittelija Marko Suni on toiminut ryhmän puheenjohtajana vuonna 2023 ja KUUMA-liikennesuunnittelija Henrik Helenius sihteerinä. Liikenneryhmä kokoontui kuusi kertaa vuoden 2023 aikana.

KUUMA-liikennesuunnittelija on osa KUUMA-seutu liikelaitoksen perustoimintaa ja KUUMA-seudun yhteistyöjohtaja toimii hänen esimiehenään. Liikennesuunnittelijan tehtävänä on toteuttaa ja edistää KUUMA-seudun liikenteen edunvalvontaa muun muassa osallistumalla Helsingin seudun liikennejärjestelmä- ja MAL-suunnitteluun sekä seudullisten liikenteen yhteistyöryhmien toimintaan. Liikennesuunnittelijan tehtävänä on myös valmistella KUUMA-seudun liikenteeseen liittyvät yhteiset lausunnot ja välittää tietoa seudullisten yhteistyöryhmien ja KUUMA-kuntien kesken.

KUUMA-seudun edunvalvonta Helsingin seudun liikennejärjestelmätyössä

KUUMA-seudun liikenteen edunvalvonnan tärkeimpiä aiheita vuonna 2023 ovat olleet Helsingin seudun MAL 2023 -suunnittelu, liikenteen infrastruktuurin pienhankkeiden ohjelma (aik. KUHA), valtion väyläverkon investointiohjelmat vuosille 2024–2031 ja 2025–2032 sekä HSL:n koordinoimat liikenteen seudulliset yhteistyöryhmät.

Seudulliset yhteistyöryhmät

KUUMA-liikenneryhmä on ollut edustettuna Helsingin seudun liikennejärjestelmätoimikunnan (HLJ-toimikunta) ja tämän alaisuuteen organisoitujen liikenteen yhteistyöryhmien (JOSTRA, KUHA, KÄPSE, LIIPY, LIKO, LITU, MYLLÄ, TIELY) toiminnassa vuonna 2023. HLJ-toimikunta toimii Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (MAL-suunnitelman liikenneosio) valmisteluprosessin seudullisena ohjausryhmänä.

MAL 2023 -suunnittelu

KUUMA-liikenneryhmä on ollut edustettuna Helsingin seudun MAL 2023 -suunnittelua koordinoivassa MAL-projektiryhmässä ja välittänyt KUUMA-seudun liikenteen näkökulmia MAL-suunnitteluun.

KUUMA-seudun liikennehankkeet ja pienhankeohjelma

KUUMA-seudun liikennehankkeisiin liittyviä etuja on valvottu muun muassa MAL 2023 -suunnitelman hankeohjelman ja valtion väyläverkon investointiohjelmien valmistelussa. KUUMA-seudun liikennehankkeita on tuotu vahvasti esiin myös syksyllä 2023 käynnistyneissä Helsingin seudun MAL-sopimusneuvotteluissa.

Keskeisiä KUUMA-seudun liikenteen kärkihankkeita on sisällytetty MAL-suunnitelman hankekoreihin vuosille 2024–2027 ja 2028–2031. Pienten hankkeiden (KUHA) ohella KUUMA-seutu on tuonut aktiivisesti esiin keskisuuria hanketarpeita, jotka ovat aikaisemmillä MAL-suunnittelukierroksilla jääneet väliinpuotajiksi. Seudun keskeisimpiä keskisuuria liittymähankkeita onkin sisällytetty vuonna 2023 hyväksytyyn MAL 2023 -suunnitelmaan pienhankeohjelman ohella.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteeseen liittyviä etuja on valvottu vuonna 2023 muun muassa Uudenmaan ELY-keskuksen koordinoiman Keski-Uudenmaan kuntien henkilöliikennetyöryhmän kautta. Joukkoliikenteeseen liittyviä näkökulmia on tuotu esiin myös MAL 2023 -suunnittelun kautta.

Muut asiat

KUUMA-liikenneryhmässä on kevätkaudella 2023 perehdytty KUUMA-puheenjohtajana toimineen Kirkkonummen kunnan ajankohtaisiin maankäytön, asumisen ja liikenteen hankkeisiin. Ryhmä on myös valmistellut KUUMA-seudun yhteisen lausuntoluonnoksen valtion väyläverkon investointiohjelman luonnoksesta vuosille 2024–2031. Lisäksi ryhmässä on kevätkauden aikana muun muassa seurattu MAL 2023 -valmistelun etenemistä ja perehdytty Helsingin seudun kävelyn edistämishjelman, vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfraselvityksen ja citylogistiikkaselvityksen laadintaan. Ryhmä on myös valmistellut liikenteen osion KUUMA-seudun MAL 2023 -lausuntoluonnokseen ja perehtynyt MAL-sopimuksen 2020–2031 seurantakatsaukseen liikenteen osalta.

Syyskaudella 2023 liikenneryhmässä on perehdytty hallitusohjelman liikenteen linjauksiin ja seurattu kesällä valmistuneen MAL 2023 -suunnitelman etenemistä poliittiseen käsittelyyn. Ryhmässä on myös seurattu syyskuussa käynnistynyttä MAL-neuvotteluprosessia ja käyty läpi Helsingin seudun seudullisen bussiliikenteen nopeuttamisselvitystä. Lisäksi syyskauden aikana liikenneryhmässä on muun muassa keskusteltu HSL:n koordinoiman seudullisen kaupunkipyöräpalvelun suunnittelun käynnistymisestä ja valmisteltu KUUMA-seudun yhteiset lausuntoluonnokset Liikenne 12 -suunnitelman vaikutusten arviointiohjelmasta ja valtion väyläverkon investointiohjelman luonnoksesta vuosille 2025–2032.

6.5. ILMASTORYHMÄ

Ilmastoryhmä kokoontui vuonna 2023 neljä kertaa. Kokouksissa seurattiin kuntien toimenpiteitä KUUMA ilmasto-ohjelman toteuttamiseksi ja esiteltiin hyviä käytäntöjä, kuntien hankkeita sekä muita ajankohtaisia ilmastoasioita.

Ilmastoryhmä käsitteli kokouksissaan kuntien ilmasto-ohjelmia, ilmastomuutokseen sopeutumisen suunnitelmia ja Uudenmaan liiton hankkeita. Uudenmaan liitto esitteli mm. ilmastosuunnitelmien ja ilmastohankkeiden avustusmahdollisuuksia ja kertoi uudesta hallitusohjelmasta sekä sen vaikutuksista ilmastotyöhön.

Työryhmä keskusteli sähkön hinnasta ja riittävydestä sekä varautumisesta sähkön saavuutta koskeviin epävarmuustekijöihin. Kunnat esittelivät Astetta Alemmas -energiansäästökampanjaan liittyviä toimenpiteitä. Lisäksi perehdyttiin mm. hiilineutraaleihin hankintoihin, ilmastoviisaaseen johtamiseen ja ilmastotyön tiedonhallintaan sekä näkyvyyden lisäämiseen.

6.6. NUORTEN KUUMA

Nuorten KUUMA on ryhmä, jonka tarkoitus on olla nuorten virallinen kanava vaikuttaa KUUMA-kuntia koskeviin asioihin ja päätöksiin sekä olla alueen nuorisovaltuustojen keskustelufoorumi. Ryhmä koostuu KUUMA-kuntien nuorisovaltuustojen edustajista, jokaisesta kunnasta valitaan kaksi.

Nuorisovaltuustot valitsevat itse edustajansa. Ryhmä vaikuttaa pääasiallisesti tekemällä aloitteita KUUMALLE ja laatimalla kannanottoja. Sillä on oikeus nimetä kaksi edustajaa KUUMA-johtokuntaan ja halutessaan se voi pyytää johtokunnalta lupaa olla edustettuna muissakin luottamushenkilöistä koostuvissa ryhmissä.

Nuorten KUUMA ei järjestäytynyt vuonna 2023.

Hyvinkää - Järvenpää - Kerava - Kirkkonummi - Mäntsälä - Nurmijärvi - Pornainen - Sipoo - Tuusula - Vihti